

27.5.2024

VATT/174/07.01/2024

Lausunto Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle:**HE 50/2024 Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt lausuntoa hallituksen esityksistä verolakien muuttamisesta (HE 50/2024). VATT lausuu näistä seuraavasti:

Esityksessä ehdotetaan EU:n pienyritysdirektiivin mukaisesti, että nykyisin sovellettava ALV-verovelvollisuuden alarajaan liittyvä verohuojennus poistetaan. Arviomme mukaan muutoksen vaikutukset yritystoimintaan ja työllisyyteen ovat vähäisiä. Tältä osin arviomme on samansuuntainen kuin hallituksen esityksessä todetut arviot.

Alarajahuojennuksen vaikutukset ovat empiirisen tutkimuksen perusteella todettu Suomessa vähäisiksi (Harju, Matikka ja Rauhanen, 2019; Harju ja Matikka, 2019). Huojennuksen käyttöönotto vuonna 2004 ei merkittävästi vähentänyt ALV-alarajan negatiivisia vaikutuksia pienten yritysten kasvuun. Tämä tarkoittaa sitä, että huojennettu maksuvelvollisuus alarajan yläpuolella ei vähentänyt pienyritysten pyrkimyksiä välttää alarajan ylittämistä, minkä voitaisiin tulkita yritysten kasvua ja mahdollista työllistämistä hidastavaksi tekijäksi. Maksetun ALV:n määrä ei siis tutkimustulosten mukaan ole merkittävä tekijä ALV-alarajan negatiivisten kasvuvaikutusten selittäjänä. Tämän takia myöskään huojennuksen poistamisella ei arviomme mukaan ole merkittäviä vaikutuksia yritysten toimintaan. Huojennuksen poistaminen todennäköisesti kuitenkin laskee sekä yritysten sekä Verohallinnon hallinnollisia kustannuksia, minkä voi lukea uudistuksen eduksi.

Esityksessä ehdotetaan myös muutoksia verovelvolliseksi rekisteröitymisen suhteen. Verovelvollisuuden alarajan soveltamista yhtenäistettäisiin EU-säännösten mukaisesti siten, että velvollisuus rekisteröityä takautuvasti verovelvolliseksi ajalta ennen alarajan ylittämistä poistettaisiin, ja velvollisuus suorittaa veroa alkaisi vasta verovelvollisuuden alarajan ylittämisaikakohdasta.

Tutkimustulosten perusteella ALV:hen liittyvät hallinnolliset kustannukset ovat merkittävin selittäjä ALV-alarajan haitallisten kasvuvaikutusten takana (Harju, Matikka ja Rauhanen, 2019). Vuodesta 2010 eteenpäin pienyritysten ALV-raportointivelvollisuudet kevenivät kahdella tavalla. Yritykset saattoivat ilmoittaa huojennukseen oikeuttavan liikevaihdon määrän yhdessä ilmoituskentässä normaalilla ALV-lomakkeella aiemman erillisen lomakkeen sijaan. Lisäksi kuukausittainen raportointivelvollisuus korvattiin vuosittain tehtävällä ilmoituksella niille yrityksille, joiden vuosiliikevaihto oli alle 25 000 euroa. Tulostemme perusteella yritysten kasautuminen rajalle väheni selvästi näiden uudistusten jälkeen. Näiden perusteella voidaan päätellä, että yritykset välttävät ALV-rekisteröitymistä pääasiassa yrityksille koituvien hallinnollisten kustannusten takia.

On oletettavaa, että verovelvollisuusajankohdan siirtäminen vähentää yritysten hallinnollisia kustannuksia sekä epävarmuutta mahdollisen ALV-alarajan ylityksen aiheuttamien suorien ja välillisten kustannusten arvioinnissa. Näiden takia muutoksella on todennäköisesti ALV-alarajan haitallisia vaikutuksia pienentävä vaikutus. Juuri tämänkaltaisen muutoksen vaikutuksista ei kuitenkaan ole olemassa suoraa tutkimusnäyttöä, joten uudistuksen tarkempi arviointi etukäteen on haastavaa. Uudistuksen vaikutuksia on kuitenkin mahdollista todentaa jälkikäteen.

27.5.2024

VATT/174/07.01/2024

Lähteet:

Harju, J., Matikka, T. ja Rauhanen, T. 2019. Compliance costs vs. tax incentives: Why do entrepreneurs respond to size-based regulations? *Journal of Public Economics* 173: 139-164.

Harju, J. ja Matikka, T. 2019. Yritysten hallinnolliset kustannukset selittävät ALV-alarajan vaikutukset. VATT Policy Brief 1/2019.

Tuomas Matikka
Johtava tutkija, tutkimusohjaaja
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT